

IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT TITKÁRSÁGA

JOGEGYENLŐSÉGÉRT FELELŐS TEMATIKUS MUNKACSOPORT

IKT. SZÁM: VII-EJMCS/1/3/(2024)

MELLÉKLET: JELENLÉTI ÍV

EMLÉKEZTETŐ
2024. FEBRUÁR 21.

Helyszín: 1055 Budapest, Nádor u. 22.

Időpont: 2024. február 21. 13.00 óra

Tárgy: Jogegyenlőségért Felelős Tematikus Munkacsoport ülése

Jelen vannak: a mellékelt jelenléti ív szerint

Dr. Répássy Róbert parlamenti államtitkár, a Jogegyenlőségért Felelős Tematikus Munkacsoport elnöke köszöntötte a résztvevőket. Elmondta, hogy korábban három olyan tematikus munkacsoport működött (Egyéb Polgári és Politikai Jogokért Felelős Tematikus Munkacsoport, LMBT Emberek Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoport, Véleménynyilvánítás Szabadságáért Felelős Tematikus Munkacsoport), amelyek most összevonásra kerültek és mindegyik az Igazságügyi Minisztériumhoz tartozó kérdésekkel foglalkozik. Államtitkár Úr ismertette a napirendet, amely megegyezik a meghívóban kiküldöttel.

1. napirend: ügyrend elfogadása

Előterjesztő: dr. Répássy Róbert parlamenti államtitkár

Dr. Répássy Róbert államtitkár úr elmondja, hogy az egyik változás az ügyrendben az ülésezés gyakoriságának változása, eddig évenként kétszeri ülésezést írt elő az ügyrend, az új szabályozás szükség szerinti, de évenként legalább egyszeri ülésezést szab meg. Ez természetesen azt jelenti, hogy a munkacsoport ülése évente többször is összehívható.

Dombos Tamás (Háttér Társaság) problémásnak érzi, hogy az intézményesített civil párbeszédre létrehozott fórum átalakítása az abban résztvevő szervezetek megkérdezése nélkül történt. Amikor javaslatot tettek az LMBT Emberek Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoport összehívására, akkor azt a választ kapták, hogy a felvetéssel a Jogegyenlőségért Felelős Tematikus Munkacsoport foglalkozik majd. Azt az érvet, hogy a témák az Igazságügyi Minisztériumhoz tartoznak, elfogadhatónak tartja. Nagyon sok feladat tartozik a Jogegyenlőségért Felelős Tematikus Munkacsoport tevékenységi körébe, ami nehézséget fog okozni. Sok témát időhiány miatt az LMBT Emberek Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoportban nem tudtak korábban megtárgyalni. Egy tágabb mandátummal rendelkező munkacsoport esetén ez hatványozottan jelentkezni fog. Az ülésezés gyakoriságát szükséges lenne növelni. A tematikus munkacsoport feladatait pontosítani és specifikálni kellene az ügyrendben, legalább annyiban, hogy a korábbi tematikus munkacsoportok feladatai megjelenjenek benne. Az ügyrendben szerepeltetnie kellene azt is, hogy új szervezetek hogyan csatlakozhatnak a munkacsoporthoz. 2012-ben pályázat útján lehetett csatlakozni, azóta sok új szervezet alakult meg, de nem tudtak a munkába bekapcsolódni.

Dr. Répássy Róbert államtitkár úr válaszában hangsúlyozza, hogy a szükség szerinti ülésezés azt jelenti, hogy évente többször is összehívásra kerülhet. A napirendi javaslatokat nem biztos, hogy mindig egy külön ülésen tárgyalja meg a munkacsoport, hanem lehet, hogy összevontan kerül erre sor. A feladatokat lehet pontosítani, de mivel több munkacsoport került összevonásra, így jobbnak tartja a tágabb megközelítést. Államtitkár Úr válaszolja, hogy a Kormány Emberi Jogi Munkacsoportjának van egy Kerekasztala, valamint tematikus munkacsoportjai. A részvétel természetesen részben a Kormány meghívásán múlik, de most is vannak olyan résztvevők, akik menet közben kapcsolódtak be a munkacsoport tevékenységébe. A meghívottak között vannak tagok és állandó meghívottak. A tagok szavazati joggal rendelkeznek, illetve amennyiben a tematikus munkacsoport ajánlást fogad el, annak elfogadásában is részt vehet. Az ügyrendi természetű döntésekben egyszerű többséggel, az ajánlásokban konszenzussal kell szavazni. Amennyiben nincs konszenzus, akkor a többségi és kisebbségi véleményt az Emberi Jogi Munkacsoport elé kell tární. Államtitkár Úr megadja a lehetőséget arra, hogy a tagok egyetértése esetén elhalasztásra kerüljön a szavazás az ügyrendről. A javaslatokat írásban kéri elküldeni.

Dombos Tamás (Háttér Társaság) kéri, hogy ne a mai ülésen kerüljön elfogadásra az ügyrend.

Dr. Répássy Róbert államtitkár úr kérdezi a résztvevőktől, hogy a szavazati jogú tagok kérik-e levenni a napirendről az ügyrendet.

Dombos Tamás (Háttér Társaság) kéri, hogy ma ne tárgyalja az ügyrendet.

Öt igen, egy nem szavazattal a munkacsoport az ügyrendet elfogadta.

2. napirend: Az antiszemitizmus elleni nemzeti stratégia elkészítésének és felépítésének bemutatása

Előterjesztő: Szalay-Bobrovniczky Vince, a Miniszterelnökség civil és társadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára

A stratégia még nem került elfogadásra és beterjesztésre a Kormány elé, de elkészült már. Egyeztetett dokumentumról beszélünk, amelynek elkészítésébe a MAOIH, a MAZSIHISZ, az EMIH és a zsidó civil szervezetek is bevonásra kerültek. A zsidó közélet úgy épül fel, hogy a három bevett egyház köré csoportosulnak a civil szervezetek. Nemzetközi összehasonlításban a stratégia hosszú terjedelműnek (126 oldal) számít. A dokumentum a Kormány stratégiája lesz, a kezdeményezője az Európai Bizottság egyik igazgatósága, amelyet Margaritis Schinas, az európai életmód előmozdításáért felelős bizottsági alelnök vezet. A tagállamok többsége egyelőre még nem rendelkezik a kormány által elfogadott stratégiával.

Az anyag három részből tevődik össze:

1. az antiszemitizmus minden formájának megelőzése és az ellen való küzdelem,
2. a zsidó élet védelme és előmozdítása Magyarországon,
3. oktatás, kutatás és a holokausztról való megemlékezés.

Az 1. pont az alábbi alpontokból tevődik össze:

- az IHRA (International Holocaust Remembrance Alliance) holokauszt definíciója elfogadásának és elmélyítésének kérdése;

Az IHRA által kidolgozott antiszemitizmus definíciót a magyar Kormány évekkal ezelőtt elfogadta. Több magyar sportklub (FTC, MTK) is használja ezt a definíciót.

-zéró tolerancia jelentésének bemutatása;

-a malmői konferencia vállalásainak ismertetése;

A malmői konferencia összehívásának célja az antiszemitizmus elleni harc serkentése volt.

Magyarország törekszik a BDS (Boycott, Divestment, Sanctions) mozgalom visszaszorítására.

- Magyarország fellép a zsidó vallás és hagyományok ápolása korlátozása ellen;

Ide tartozik a kóser vágás is például.

- Bor városában emlékhely létrehozása magyar-szerb együttműködés keretében;

- zsidó temetők és zsinagógák felújítása;

Erre a jelenlegi gazdasági helyzetben sajnos nincs forrás, de a jövőben bízunk benne, hogy folytatódni fog. Az elmúlt időszakban 1,5 milliárd forintot költöttünk temető felújításra, az elszámolás folyamatban van.

- a nemzetközi és a magyar szabályozás bemutatása

Itt - többek között - az Emberi Jogi Munkacsoport és a Jogegyenlőségért Felelős Tematikus Munkacsoport munkája is ismertetésre kerül. A dokumentum a büntetőjogi szabályozásra és az online bűncselekményekre is kitér.

2. pont: a zsidó élet védelme és előmozdítása Magyarországon

Az antiszemitizmus elleni mindenféle fellépést taglalja itt a stratégia. Az antiszemita megnyilvánulások monitorozását a Tett és Védelem Alapítvány látja el hazánkban. A 2002. évben a Tett és Védelem Alapítvány 45 antiszemita cselekményt regisztrált, 2023-ban januártól szeptemberig 18 regisztrált antiszemita cselekmény fordult elő. Ezek között vannak temetőrongálások, falfestések, nagy részüket pedig verbális módon követték el. Tudni kell, hogy ezek az adatok Nyugat-Európában napi jellegűek. Ebben a pontban ismertetik a magyar külpolitika szerepét is, amelyben benne van az Izrael melletti kiállás is. Ezen túlmenően válaszra kerül a zsidó közösségek jogállása is. A zsidó szervezetek az egyházak köré szerveződtek, ez számukra kedvezőbb jogállást jelent, mintha kisebbségek lennének, ez az ő választásuk volt.

A zsidó közösség és a közfeladatok témájáról, az egyházaknak juttatott támogatásokról, az ingatlan járadék és az uratlan vagyon kérdésével, a civil szervezetekkel (MAZSÖK, HDKE, Élet Menete Alapítvány, Tett és Védelem Alapítvány, Magyarhoni Zsidó Imaegylet), a pezsgő zsidó vallási, kulturális élettel, a sporttal és a turizmussal is foglalkozik a második fejezet.

Uratlan vagyon az a vagyon, amelyet a zsidóságtól elkobozták, és örökös hiányában a vagyon uratlanná, gazdátlanná vált.

A vallási turizmus Magyarország északi, északkeleti részén (pl. Bodrogkeresztúr, csodarabbi temetője) jellemző.

3.pont: Oktatás, kutatás, megemlékezés a holokausztról

A magyar Kormány az oktatási tartalmakat mindig egyezteteti és a jövőben is fogja a zsidó szervezetek képviselőivel. Ez Nyugat-Európában nem szokásos. Magyarországon két zsidó felsőoktatási intézmény is működik, az Országos Rabbiképző és a Milton Friedman Egyetem.

Helyettes Államtitkár Úr elégedett a stratégiával és kiemeli, hogy hazánkban a zsidó közösség védelme a jogrendszer által is biztosított, életüket ki tudják teljesíteni. Sajnos Nyugat-Európában ez másként van, gyakran fizikai atrocitás éri a zsidó embereket.

Dr. Répássy Róbert államtitkár úr megkérdezi, hogy a stratégiát mikor ismerheti meg a nyilvánosság és a munkacsoport a dokumentumot.

Szalay-Bobrovicz Vince helyettes államtitkár úr elmondja, hogy a magyar uniós elnökség alatt ki lehetne hirdetni a stratégiát. Magyarország ad otthont 2024. szeptember 24-26-ig az Európai Unió igazgatósága antiszemitizmus munkacsoportja ülésének, addigra érdemes lenne a dokumentumot elfogadni.

Dr. Répássy Róbert államtitkár úr javasolja, hogy a stratégia Kormány elé történő beterjesztése előtt a Jogegyenlőségért Felelős Tematikus Munkacsoport is megtárgyalja.

Dombos Tamás (Háttér Társaság) javasolja, hogy az ilyen jellegű dokumentumokat egyeztessék már a folyamat elején a civil szervezetekkel. Az EU antiszemitizmus stratégia egyik fő alapelve az interszekcionalitás, vagyis a különböző kisebbségi csoportok elleni gyűlöletek összekapcsolódnak, ezt számos kutatás megerősítette. Amennyiben az egyik előítélet csökken, az magával tudja vonni a többi előítélet csökkenését is. Kérdezi, hogy ez a szövegben hogyan jelenik meg. Fontosnak tartja, hogy a dokumentum bátorítsa a különféle csoportok közötti együttműködést. Mennyire vonták be az előkészítésbe a nem történelmi egyházakhoz tartozó, reform és progresszív zsidó közösségeket? Felveti a kérdést, hogy a holokauszt homoszexuális és leszbikus áldozatairól is megemlékezik-e a stratégia. Magyarországon ez gyakran elmarad a kormányzat részéről. Felhívja a figyelmet, hogy a BDS-sel (Boycott, Divestment, Sanctions) kapcsolatban igaztalan állítások hangzottak el a munkacsoport ülésen, a mozgalom nem kérdőjelezi meg Izrael állam létét.

Fontos hangsúlyozni, hogy a nyugati világban bekövetkező antiszemita támadásokat nem kizárólag a muszlim bevándorlók követik el, hanem szélsőjobboldali csoportok.

Szalay-Bobrovniczky Vince helyettes államtitkár úr visszautasítja az elhangzottakat. A Kormány nem használ antiszemita toposzokat, az ellenzékre viszont ez nem mondható el. Az antiszemita támadások nem kizárólag, de alapvetően és jórészt a muszlim bevándorlók részéről történnek. Magyarországon fizikai atrocitás nem éri a zsidókat. A stratégia nem az EU-ban készült, hanem ez magyar, nemzeti stratégia. Litvániában például nincs és nem is terveznek ilyen stratégia megalkotni. Helyettes Államtitkár úr vállal további egyeztetéseket, amennyiben szükséges.

Dr. Répássy Róbert államtitkár úr mindenképpen hasznosnak tartaná, ha lehetőséget biztosítanának a tematikus munkacsoport tagjainak a stratégia megismerésére még abban a fázisban, amikor van lehetőség annak a módosításra.

Szalay-Bobrovniczky Vince helyettes államtitkár úr elmondja, hogy a stratégia megalkotásánál abból indultak ki, hogy azt elsősorban a zsidó szervezetekkel szükséges egyeztetni. Ha szükséges, természetesen más szervezettel, vagy az Emberi jogi Munkacsoport tagjaival is egyeztet a stratégiáról.

Dr. Rácz Rita (Európai Unió Ügyek Minisztériuma) jelzi, hogy tudomása szerint nincs olyan jogszabályi kötelezettség, amely a stratégiáknál előírná a társadalmi egyeztetést.

Dr. Répássy Róbert államtitkár úr hozzáfűzi, hogy a Bűnmegelőzési Stratégiát sem egyeztették szélesebb körben, a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács tagjai véleményezték előzetesen.

Markovits-Kretz Elenóra (Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Köre) úgy véli, hogy az elején az érintett szervezetekkel, személyekkel kell a dokumentumot egyeztetni, ami az antiszemitizmus stratégia kapcsán az elmondottak alapján meg is történt.

Dombos Tamás (Háttér Társaság) a kormányzati stratégiai irányításról szóló 38/2012 (III.12.) Korm.rendeletben van kötelezettség arra vonatkozóan, hogy a szakpolitikai stratégiákat véleményezésre kell bocsátani. Más munkacsoportokban van gyakorlata a stratégiák véleményezésére, ami a társadalmi vitára bocsátás előtt szokott megtörténni. Dombos Tamás jelzi, hogy több erőszakos antiszemita támadásra került sor az elmúlt években Magyarországon is, javasolja, hogy Helyettes Államtitkár úr kérjen adatokat az ilyen jellegű bűncselekményekről az illetékes szervektől.

Szalay-Bobrovniczky Vince helyettes államtitkár úr elmondja, hogy széles körű egyeztetést folytattak, de a stratégia megalkotására nincs uniós kötelezettség, egy európai uniós ajánlásra alapozva készült el. Nyilván történtek atrocitások, de nem beszélhetünk olyan esetekről, amelyek Nyugaton fordulnak elő.

3. napirend: Beszámoló a rasszizmus és idegengyűlölet elleni nemzeti stratégia jelenlegi helyzetéről

Előterjesztő: Szalay-Bobrovniczky Vince, a Miniszterelnökség civil és társadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára

Szalay-Bobrovniczky Vince helyettes államtitkár úr elmondja, hogy ez a stratégia is ajánlás alapján kerül megszövegezésre. Jelenleg anyaggyűjtés folyik, szívesen fogadják a javaslatokat. A Kulturális és Innovációs Minisztérium, az Igazságügyi Minisztérium, a Belügyminisztérium és az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala küldött eddig anyagokat, a Külgazdasági és Külügyminisztériumtól és a Honvédelmi Minisztériumtól várják még a javaslatokat. Tartalmi szempontból a stratégia a bevezetést követően a nemzeti és hazai szabályozás áttekintéséből, a hazai jogvédő intézmények bemutatása, a bűnüldöző szervek fellépéséből, továbbá az érintett csoportok egyenkénti bemutatásából fog állni. Ezen túlmenően fejlesztési irányok, vállalások is bekerülhetnek a dokumentumba. Helyettes Államtitkár Úr nyitott az egyeztetésekre.

Dr. Répássy Róbert államtitkár úr örömmel fogadja, hogy a munkacsoport már a munka kezdetén bekapcsolódhat.

Dombos Tamás (Háttér Társaság) is örül ennek. Felhívja a figyelmet itt is az interszekcionalitásra. Az elmúlt kilenc évben összehangolt kormányzati kampány folyik a menekültek és a migránsok ellen. Magyarországon a menekültügyi rendszer nem működik, legutóbbi állomása ennek az idegenrendészeti törvény módosítása volt. A tervezett beavatkozási intézkedéseknek ki kell térnie a többszörös hátrányos helyzetű csoportokra, a nyelvtudás hiányából adódóan ők nehezebben férnek hozzá a civil- és közszolgáltatásokhoz. Az Egyenlő Bánásmód Hatóság megszüntetése, illetve beolvadása az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala az érintett társadalmi csoportok jogérvényesítését jelentősen csökkentette, ezt mutatják a statisztikák és az elhúzódó eljárások.

Szőnyi Kinga (Magyar Asszonyok Érdekszövetsége) kéri, hogy a politikai véleménynyilvánítást mellőzzék, hiszen civil szervezetként vagyunk itt. A LIBE Bizottság meghallgatásán, amikor tudomást szereztek arról, hogy keresztény alapokon létrejött szervezet képviselője, a LIBE Bizottság több tagja kivonult a teremből, mások pedig számonkérték emiatt.

Dr. Varga Judit (Alapvető Jogok Biztosának Hivatala) jelzi, hogy ő az Egyenlő Bánásmódot Felelős Főigazgatóság (korábbi Egyenlő Bánásmód Hatóság) munkatársaként hangsúlyozza, hogy nem igaz, hogy töredékére esett vissza az ügyszám. A törvény teljes mértékben garantálja, hogy amennyiben a kérelmező nem jelöli meg, hogy milyen eljárás lefolytatását kéri, akkor is a megfelelő jogvédelemben fog részesülni vagy náluk, vagy az Alapvető Jogok Biztos Hivatalának más szervezeti egységénél. Az eljárásukra 75 napos határidő áll rendelkezésre.

Dr. Répássy Róbert államtitkár úr hozzáteszi, hogy jelen volt dr. Kozma Ákos alapvető jogok biztosának országgyűlési meghallgatásán. Javasolja, hogy mindenki nézzen utána a részleteknek az Országgyűlési Naplóban.

Dombos Tamás (Háttér Társaság) szerint az ügyszámok a felére csökkentek. A mai napig nincs kinevezett főigazgató az Egyenlő Bánásmód Főigazgatóságon. Különösen a romákat és az LMBT embereket ért jogsértéseket nem kezelik megfelelően. A Kormány háttérével nehéz ilyen stratégiákat alkotni, a korábbi narratívákban nem ez szerepelt.

Szalay-Bobroviczky Vince helyettes államtitkár úr javasolja, hogy Dombos Tamás úr is vegyen részt proaktívan a stratégiák kidolgozásában.

Dr. Répássy Róbert államtitkár úr javasolja, hogy például a vendégmunkásokkal kapcsolatos törvény parlamenti vitájában az ellenzék részéről tett nyilatkozatokat is olvassák el a tagok.

Szalay-Bobroviczky Vince helyettes államtitkár úr bíz benne, hogy a végső stratégiák - minden polémia mellett - konszenzusos dokumentumok lesznek.

Dr. Répássy Róbert államtitkár úr felhívja a figyelmet, hogy az illegális migráció kérdését nem szabad összemosni a menekültüggyel.

Dombos Tamás (Háttér Társaság) hangsúlyozza, hogy a Kormány korábbi kommunikációja kapcsán az érintettek körében kialakult egy percepció (hogy jogosan vagy sem, az külön kérdés), amely szerint a kormányzat nem látja szívesen a külföldieket. Ez nehezíti a hiteles kommunikációt.

A stratégia feladata, hogy beazonosítsa a problémákat és azok megoldására javaslatot tegyen. Nem lesz jó a stratégia, ha az a kiindulási pont, ha azzal kezdődik, hogy minden rendben van. Ha ilyen dokumentum készül, akkor azt nemzetközi szinten nem fogják komolyan venni.

Szalay-Bobroviczky Vince helyettes államtitkár úr kiemeli, hogy a stratégia természetesen minden tekintetben objektív lesz.

Dombos Tamás (Háttér Társaság) rákérdez az ütemezésre.

Szalay-Bobroviczky Vince helyettes államtitkár úr elmondja, hogy az antiszemitizmussal kapcsolatos stratégia kapcsán egyeztet Gulyás Gergely miniszter úrral a menetrendről. Az idegengyűlölettel és rasszizmussal kapcsolatos stratégia tekintetében a társadalmi vitára bocsátást minél előbb szeretné megtenni. A vitaképes anyag elkészülése néhány hónapon belül várható.

Dudits Luca (Háttér Társaság) kérdezi, hogy a rasszizmussal és idegengyűlölettel kapcsolatos stratégia hogy fog viszonyulni a Roma Stratégiához.

Szalay-Bobroviczky Vince helyettes államtitkár úr úgy gondolja előzetesen, hogy a rasszizmussal és idegengyűlölettel kapcsolatos stratégia része lesz a Roma Stratégia, de erről még szükséges egyeztetni a Belügyminisztériummal.

Dr. Répássy Róbert államtitkár úr a Jogegyenlőségért Felelős Tematikus Munkacsoport üléseit negyedévente szeretné összehívni. Államtitkár úr megköszöni a részvételt és berekeszti az ülést.

Hangfelvétel alapján készítette: dr. Tollas Orsolya vezető-kormányfőtanácsos

Látta: Megyeri Gabriella csoportvezető

Jóváhagyta: dr. Répássy Róbert parlamenti államtitkár, EJMCS/TMCS elnök